

Kriminalomsorgen

Agder fengsel

Froland avdeling

Tilsynsrådet

Deres ref:

Vår ref:

Dato:

13.11.2025

ORIENTERING OM OPPFØLGING AV ANBEFALINGER I TILSYNSRAPPORT ETTER BESØK 25.06.2025

Viser til brev fra tilsynsrådet datert 30.10.2025 hvor Agder fengsel blir bedt om å orientere tilsynsrådet om oppfølgingen av anbefalingene i tilsynsrådets rapport etter besøk 25.06.2025.

Agder fengsel har gjennomgått rapporten og vil i denne tilbakemeldingen kommentere tilsynsrådets anbefalinger og redegjøre for hvordan de er fulgt opp eller vil følges opp.

2.1 Om Froland fengsel

Anbefaling: *Froland fengsel bør sørge for at alle innsatte har en kontaktbetjent gjennom hele året.*

Agder fengsel Froland avdeling etterstreber at innsatte skal ha forutsigbarhet knyttet til kontaktbetjent. For å sikre dette i så stor grad som mulig har alle innsatte en sekundærkontaktbetjent som skal overta kontaktbetjentrollen dersom primærkontaktbetjent har fravær eller ferie. Vi har i tillegg etablert progresjonsteam rundt hver enkelt innsatt, og dette teamet består i tillegg til innsatte selv og kontaktbetjent, av sosialkonsulent. Vi mener innsatte i all hovedsak er godt ivaretatt gjennom dette, samtidig er vi klar over at bemanningssituasjonen noen ganger har gjort det vanskelig å ha stabile kontaktbetjenter for alle innsatte.

Agder fengsel Froland avdeling er enig i at innsatte må vite hvem deres kontaktbetjent er. Vi har rutiner som tilsier at kontaktbetjent skal presentere seg så kort tid som mulig etter innsettelse.

Vi anser at kontaktbetjentrollen i all hovedsak er godt ivaretatt og at rutinene er gode nok. I tilfeller der innsatte har vært uten kontaktbetjent på sommeren eller har blitt presentert for kontaktbetjent senere enn hva som er ønskelig, er vi enig i at det ikke er ønskelig.

Tilsynsrådets anbefaling blir tatt til etterretning, men uten andre tiltak fra Agder fengsels side, enn å understreke at rutinen for kontaktbetjent skal følges.

Kriminalomsorgen region sørvest

Postadresse:
Postboks 694
4302 Sandnes

Besøksadresse:
Kristian Birkelands vei 52
4820 Froland

Telefon:
Telefaks:
Org.nr: 923 537 724

Saksbehandler:
anneegel

2.2.1 Dom, varetekt og forvaring

Anbefaling: *Fengselet bør arbeide for en rask overføring av foraringsdømte til fengsler med forvaringsplasser, slik at forvaringsdømte tilbys det innholdet som forvaringstraffen er ment å ha.*

Agder fengsel er enig i at vi skal arbeide for en rask overføring av forvaringsdømte til fengsler med forvaringsplasser, noe vi også gjør. Det er årsaker som er utenfor Agder fengsel sin kontroll som gjør at innsatte på forvaring soner i Agder fengsel og ikke i forvaringsanstalter. Både region og fengsel har kontinuerlig dialog med forvaringsinstitusjonene for å sikre overføring så snart som mulig etter innsetting.

2.2.2 Aldersgrupper

Anbefaling: *Fengselet bør arbeide for at det ikke skal være barn i fengselet.*

Agder fengsel har fra april 2025 ungdomsenhet på Evje, som trolig vil medføre færre situasjoner der barn settes inn i våre voksenavdelinger. Der dette likevel kan skje, er ved situasjoner knyttet til rettsforhandlinger for ungdom innsatt i fengsel andre steder i landet, eller eventuelt dersom ungdomsenhetene er fulle.

Om innsetting av mindreårige i Froland avdeling skulle skje, vil trolig S+ bli benyttet med høy grad av voksentetthet for å sikre høy grad av trygghet. Vi har ikke hatt slike innsettelse etter at Evje Ungdomseining ble etablert.

Anbefaling: *Froland fengsel bør, i samarbeid med den enkelte innsatte og kontaktutvalget, forbedre oppfølgingen av og styrke arbeidet med soningsprogresjonen for unge innsatte.*

Vi er enig i at forvaringsdømte bør gis en annen oppfølging enn det Agder fengsel per nå kan tilby. Vi har per nå ikke rammer eller særskilt bemanning som gjør oss i stand til å kompensere slik det forventes, uten at det i for stor grad går ut over andre innsatte.

2.2.3 Innsatte med behov for tolk

Anbefaling: *Froland fengsel bør sikre at innsatte som ikke kan kommunisere med fengselet på norsk, forstår innholdet i vedtak og informasjon fra fengselet. I den utstrekning det er nødvendig, må Froland fengsel benytte tolk.*

Agder fengsel Froland avdeling har rutinefestet at tolk skal benyttes i situasjoner der det er nødvendig. Særlig etter sivilombudets rapport etter besøket høsten 2023 har dette blitt satt i system. Vi ser at det i langt mer utstrakt grad benyttes tolk enn hva som har vært praksisen tidligere. Til tross for at fengselet befinner seg i en krevende økonomisk situasjon har det blitt kommunisert ut at økonomi ikke skal være til hinder for bruk av tolk. Vi opplever at det er en felles forståelse av at tolk skal benyttes i alle tilfeller der det er behov.

Agder fengsel Froland avdeling bruker også tablett med oversettelsesprogram når det gjelder kortere beskjeder/svar på enklere spørsmål.

Som oppfølging til denne anbefalingen vil ledelsen fortsette å oppfordre til lav terskel for bruk av tolk i tilfeller der det anses som behov.

Anbefaling: *Froland fengsel bør la være å bruke medinnsatte som tolk i samtaler som berører sensitive opplysninger.*

Dette er Agder fengsel enige i. Det må benyttes tolk i slike tilfeller. Det hender at innsatte selv foreslår å bruke andre innsatte som tolk blant annet fordi man da kan få raskere svar. Andre innsatte skal ikke brukes som tolk med mindre innsatte samtykker til det og aldri ved personsensitivt innhold. Dette vil følges opp gjennom tydeliggjøring av rutinen.

2.3.1 Tid utenfor cellene, sysselsettings- og aktivitetstilbud.

Ledelsen i Agder fengsel opplever at fengselet ikke har tilstrekkelig areal for å tilby fullverdig dagtilbud til alle innsatte. Vi etterstreber å utnytte eksisterende bygningsmasse i størst mulig grad. Samtidig har Agder fengsel bemanningsutfordringer som gjør full aktivisering krevende. Vi vil fortsette å utforske alle muligheter til å sysselsette innsatte.

Agder fengsel Froland avdeling etablerer nå et eget aktivitetsbygg som skal gjøre det enklere å sysselsette innsatte i driften av anlegget (uteområder og eiendom utenfor perimetersikring).

Utover dette ser vi at det er det krevende å gi ytterligere tilbud med de rammene som finnes i dag med tanke på bemanning og bygningsmasse.

Anbefaling: *Froland fengsel bør arbeide for å kunne tilby de innsatte et aktivitetstilbud også på sommeren.*

Av økonomiske årsaker er det ikke realistisk å dekke opp arbeidsdrift under ferieavvikling. Hittil har vi kompensert noe med å ha strukturert trening for innsatte i ukene arbeidsdrift og skole er stengt på sommeren. Det kompenseres også med større grad av utlåsning på boenhetene enn resten av året.

Anbefaling: *Froland fengsel bør tilby et aktivitetstilbud til innsatte er på avdeling C.*

Agder fengsel Froland avdeling har endret profil på boenhet C som følger av bemanningsutfordringer. C er nå en fellesskapsavdeling på lik linje med andre fellesskapsavdelinger. Det vil derfor ikke settes inn noen tiltak knyttet til denne anbefalingen.

2.3.3 Innlåsning på fellesskapsavdelingene

Anbefaling: *Froland fengsel bør arbeide for at alle innsatte som ikke er utelukket etter vedtak eller isolert etter straffeprosessloven får tilbud om minimum 8 timer fellesskap hver dag.*

Agder fengsel Froland avdeling er overbeviste om at høy grad av utlåsning har positiv effekt på innsatte. Vi har som målsetning at innsatte har minimum 8 timer utetid hver dag uavhengig av om de er sysselsatt eller befinner seg på boenheten på dagtid. Dette krever at det er bemanning til stede.

Vi vil fortsette å arbeide for at innsatte aldri er unødvendig innelåst på cella, men vi ser at det ikke er mulig å gi alle innsatte mulighet til utetid over 8 timer med dagens mangel på faste fagutdannede fengselsbetjenter, begrenset tilgang på vikarer og en krevende økonomisk situasjon.

2.3.4 Avdeling C

Anbefaling: *Froland fengsel bør øke utlåsningstiden på boenhet C*

Anbefaling: *Froland fengsel bør treffe vedtak om hel eller delvis utelukkelse ved overføring til avdelinger med betydelig mindre fellesskap.*

Anbefaling: *Froland fengsel bør sikre at innsatte som ikke har selvkost serveres mat som hensyntar deres religion, og som ikke har gått ut på datoen.*

Svar på alle anbefalinger under okt. 2.3.4:

Agder fengsel Froland avdeling har endret profil på boenhet C som følger av bemanningsutfordringer. Det vil derfor ikke settes inn noen tiltak knyttet til denne anbefalingen.

Det understrekes at Agder fengsel har gode rutiner som skal sikre at innsatte ikke får mat som har gått ut på datoen, men vi ser at det skjedd et fåtall glipper på boenhet C. Vi er kjent med at et fåtall innsatte fikk et produkt som var gått ut på datoen for en tid tilbake, men dette ble løst med at innsatte selvfølgelig fikk et nytt produkt med riktig utløpsdato. Vi anser ikke dette som et betydelig problem som krever iverksetting av tiltak.

Innsatte har gode muligheter til spise mat som hensyntar deres religion og livssyn. (svinefritt, halal, vegetar osv.)

2.3.5 To timer meningsfull menneskelig kontakt.

Anbefaling: *Froland fengsel må sørge for at alle innsatte har tilgang til minimum 2 timer meningsfull menneskelig kontakt hver dag.*

Agder fengsel ønsker å nyansere bildet noe ettersom at det kommer frem av rapporten at det er omkring 900 avvik på at innsatte ikke har oppnådd meningsfull menneskelig kontakt. Som det også fremkommer av rapporten er det ikke differensiert mellom de som ikke har fått tilbud og de som har *takket nei*.

En gjennomgang av tallene tilsynsrådet presenterer i sin rapport, viser at av de refererte 900 tilfellene det siste året (juli 24 – juli 25) der innsatte ikke har oppnådd meningsfull menneskelig kontakt, er det 53 tilfeller som skyldes at innsatte ikke er tilbudt dette. 591 av tilfellene skyldes at innsatte selv har takket nei, og øvrige refererte avvik er fra avdelingene Evje og Mandal.

Agder fengsel Froland avdeling sitt klare mål er at alle innsatte skal ha minimum 2 timer meningsfull menneskelig kontakt. Likevel kan det skje uforutsette situasjoner som krever mobilisering av personale som normalt ville ivarettatt at utelukkede/isolerte innsatte fikk minimum 2 timer meningsfull menneskelig kontakt. Dette er selvfølgelig uheldig, men kan til tider være vanskelig å påvirke dersom det oppstår situasjoner utenom det normale som krever bemanning.

2.4.1. Vedtak om utelukkelse

Anbefaling: *Froland fengsel bør reduserer antall vedtak om utelukkelse hjemlet i straffegjennomføringsloven § 37 (1) bokstav e.*

Agder fengsel Froland avdeling er enig i at vi må sikre at alle vedtak om utelukkelse jf. straffegjennomføringsloven § 37 er basert på riktig hjemmelsgrunnlag. Agder fengsel Froland avdeling er godt kjent med skadevirkningene ved isolasjon og vurderer alltid lempeligere midler før innsatte utelukkes. For å sikre at vedtak oppfyller krav til kvalitet og gjengir de faktiske vurderingene som har blitt gjort, har vi i perioder gjennomgått alle vedtak om utelukkelse av fagansvarlig jurist. Vi mener dette har hatt en god effekt. Likevel ser vi at enkelte vedtak kunne vært hjemlet i med passende lovhjemler uten at dette ville ha påvirket det faktiske utfallet for innsatte. Vi vil fortsette å gjennomføre opplæring og ha kvalitetssikring av vedtak periodevis, for å ha en jevnlig utsjekk av praksis.

Anbefaling: *Froland fengsel må sikre at vedtak om utelukkelse kun fattes der det er nødvendig og forholdsmessig, og at vedtakene begrunnelse viser at en slik vurdering er foretatt.*

Vedtak om utelukkelse skal alltid inneholde nødvendighet- og forholdsmessighetsvurdering. For å sikre at vedtakene inneholder dette viser vi til oppfølgingen av punktet over. Vi vil fortsette med opplæring og kvalitetssikring såfremt det er kapasitet til dette.

2.4.2 Sikkerhetscelle og sikkerhetsseng

Anbefaling: *Froland bør fjerne sikkerhetssengen i tråd med sivilombudets anbefalinger, eller i hvert fall plassere den et sted der den ikke kan sees av innsatte.*

Sikkerhetsseng blir svært sjelden brukt. Siden oppstart av fengselet i 2020 har dette inngripende tiltaket vært benyttet ytterst få ganger. Selv om sikkerhetsseng er et tiltak vi ikke ønsker å bruke, og som vi strekker oss svært langt for å unngå å bruke, kan sikkerhetsseng i enkelte få tilfeller være et livreddende tiltak.

Vi vil ikke fjerne sikkerhetssengen så lenge dette er et tvangsmiddel som etter retningslinjene kan benyttes, jf. straffegjennomføringsloven. Vi mener KDI er rette instans til å vurdere hvorvidt dette tvangsmidlet bør avvikles.

Agder fengsel Froland avdeling har ikke rom/bygningsmasse til å plassere sikkerhetssengen noe annet sted enn hvor den står i dag. Vi vil forsøke å se på hvordan sengen er dekket til, for å se om tildekking kan gjøres på en mykere og mer estetisk måte.

Anbefaling: *Froland fengsel bør plassere klokken slik at den kan sees fra sikkerhetscella, også når innsatte ønsker å ha vinduet med utsyn til avdelingen lukket.*

Det vil ikke være mulig å plassere klokken på annerledes måte slik at innsatte kan se klokken når persiennen på vinduet er nede. Det vil da ikke være utsyn. Det er ikke mulig å plassere klokken inne på sikkerhetscellen. Hvis innsatte skal kunne se klokken, må persiennen være oppe. Det vil da være utsyn til klokken fra sikkerhetscellene.

2.5 Forebygging av selvmord

Anbefaling: *Froland fengsel bør skrive mer utfyllende tiltaksplaner med en lengre tidshorisont og flere typer tiltak.*

Dette har vi i større grad gjort etter at sivilombudet også påpekte dette etter besøket i 2023.

Vi understreker at selv om risikoen for selvmord/selvskading vurderes som så lav at tiltaksplanen oppheves, betyr ikke det ikke nødvendigvis at innsatte «mister» sine tiltak som f.eks. utvidet kontakt med helsepersonell eller pårørende. Dette baserer seg på en fortløpende vurdering av innsattes situasjon og behov uavhengig av tiltaksplan.

Vi vil fortsette å etterstrebe så adekvate tiltak som mulig i samarbeid med helsepersonell i tiltaksplanene.

2.6 Kontaktutvalget

Anbefaling: *Froland fengsel bør la innsatte fra alle avdelinger selv velge representanter til kontaktutvalget.*

Praksisen har vært at innsatte har fått lov til å melde interesse og etasjeledere har valgt hvem som blir representant. Det har skjedd at innsatte ikke har vært fornøyde med tillitsvalgt. Innsatte har kommet med forslag om ny tillitsvalgt og etasjeleder har da tatt dette til etterretning.

Vi vil se på mulighetene for å sikre enda større medvirkning fra innsatte når det kommer til valg av tillitsvalgt.

Anbefaling: *Froland fengsel bør arbeide for at alle innsatte vet hvem som er sin representant til kontaktutvalget.*

Navnet på tillitsvalg fremkommer i referatene fra KU-møtene. Disse blir levert ut til hver boenhet. Siden nye innsatte mellom møtene kan ha behov for å vite hvem som er KU-representant, vil vi henge opp navnet på tillitsvalgt på boenheten.

Anbefaling: *Tilsynsrådet anbefaler at representanter fra fengselsledelsen deltar u møter med kontaktutvalget, og at møtene foregår med hele kontaktutvalget samlet.*

Agder fengsel Froland avdeling mener det er tilstrekkelig at etasjeleder er til stede på KU-møtene. Spørsmål fra innsatte som går ut over etasjeleder sin beslutningsmyndighet blir drøftet med inspektør/stedlig leder.

2.7 Kroppsvisitasjoner

Anbefaling: *Froland fengsel må sikre at alle kroppsvisitasjoner gjennomføres trinnvis.*

Dette skal gjøres trinnvis i henhold til gjeldene rutine på fengselet. Agder fengsel vil følge opp dette punktet ved presisering av rutinen.

2.8.2 Ringetid

Anbefaling: *Froland fengsel bør utvide de innsattes ringetid.*

Etter sivilombudets rapport har vi jobbet på å sikre gode vurderinger rundt utvidet ringetid. Vi opplever at det er svært mange innsatte som har utvidet ringetid langt over utgangspunktet på 30 min. Videre viser vi til at det har vært forslag til nye retningslinjer til straffegjennomføringsloven § 32 – telefonkontroll, ute på høring. Forslaget legger opp til en innstramming/høyere grad av telefonavlytting. Som vi også svarte på sivilombudets anbefalinger i sin besøksrapport har Agder

fengsel vurdert at vi ikke ønsker å lempe ytterligere på praksisen, når det kan være sannsynlig at det blir endringer i regelverket som kan resultere at vi strammer inn igjen. Uforutsigbarhet, støy og misnøye i innsattgruppen som følger av stadige endringer legges til grunn for at vi ikke ønsker å gjøre endringer som vi må endre på igjen når det kommer nytt regelverk.

Anbefaling: *Froland fengsel bør innvilge mer ringetid for innsatte med barn og innsatte som ikke kan motta besøk.*

Det gjøres i det all hovedsak. Både for innsatte som har barn og de som ikke mottar har fysisk besøk som for eksempel utenlandske innsatte eller innsatte som har nettverk andre steder i landet.

2.8.3 Besøk og videobesøk

Anbefaling: *Froland fengsel bør legge til rette for at de innsatte kan bruke besøksleiligheten.*

Froland avdeling legger allerede til rette for dagsbesøk i leiligheten så lang det lar seg gjøre, sett hen til fengslets resurskapasitet og for å ivareta barneperspektivet og for å sikre at det kun blir gjennomført besøk i besøksleiligheten som er vurdert sikkerhetsmessig forsvarlig. Vi har etablert rutine og skjema hvor innsatte kan sende inn forespørsel om bruk av leiligheten samt iverksatt kompetanseheving for å sikre gode vurderinger og likebehandling. Overnatting er uaktuelt sett hen til lav bemanning som tilsier at slik besøk ikke kan gjennomføres på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte. Vi har et stort ansvar for å sikre at besøk er forsvarlig og trygt for de pårørende. I denne forbindelse viser vi til utdrag i retningslinjene pkt. 31.13.9.1:

«(...) Besøk i besøkshus og -leilighet skal bare finne sted hvis det er til barnets beste og det er sikkerhetsmessig forsvarlig. Dette krever særlig grundige vurderinger både av barnets beste, herunder barnets mening, og sikkerhetsmessige hensyn. Det understrekes at kriminalomsorgen har et særlig ansvar for å forsikre seg om at besøks situasjonen fremstår som sikker og forsvarlig for barnet i alle henseender.....»

Fengslets rutine sikrer at barnebesøk blir prioritert, samt innsatte som har familie med lang reisevei. I tillegg åpner vi opp for besøk i besøksleiligheten i andre særlige tilfeller, etter en konkret vurdering. Dette er i samsvar med lovverket som regulerer at besøksleiligheten skal benyttes ovenfor innsattes egne barn for å ivareta barnets rett til samvær. Retningslinjene pkt. 31.13.9.2 ramser opp i hvilke situasjoner besøksleiligheten skal prioriteres.

Retningslinjene pkt. 31.13.9.2:

*«Ved bruk av besøkshus og -leilighet skal følgende situasjoner prioriteres:
barn av innsatte som gjennomfører en lang straff,
barn av innsatte som har barnet bosatt i lang reiseavstand fra fengselet,
barn av innsatte som ikke har oppnådd ordinær permisjonstid,
barn av innsatte som nærmer seg tidspunktet for overføring til straffegjennomføring i samfunnet eller løslatelse.*

Det skal legges vekt på barnets behov for og rett til kontakt med sine foreldre.»

Det er riktig at vi hadde en periode tidligere i år da besøksleiligheten ikke kunne bestilles, med bakgrunn i revidering av rutiner for bruk av leiligheten. Dette var nødvendig på dette tidspunktet,

blant annet ut fra den ressursituasjonen vi har stått i. Leiligheten benyttes per i dag, men som nevnt ikke til overnatting.

Anbefaling: *Froland bør varsle innsatte i god tid når det gjøres endringer i besøkstilbudet*

Agder fengsel Froland avdeling anerkjenner at har blitt lagt ut informasjon til besøkende og pårørende på nettsiden vår, men at vi ikke har vært gode nok til å gi tydelig beskjed til innsatte. Vi har nå tatt tak i dette og sendt ut samme informasjon til innsatte som vi legger ut på nettsiden.

Anbefaling: *Froland bør holde informasjon på nettsiden sin om når pårørende kan søke om besøk oppdatert.*

Agder fengsel er enige i dette og vil å større grad sikre at informasjonen på nettsiden er forenelig med realiteten.

Anbefaling: *Froland fengsel bør arbeide for å øke kapasiteten for videobesøk.*

Videobesøk er et supplement til fysisk besøk, og tilbudet avhenger av tilstrekkelig bemanning til at slikt besøk kan gjennomføres parallelt med at vi gjennomfører fellesskap med tilsyn, sysselsetting og andre aktiviteter for de innsatte. Tilbudet vil måtte variere ut fra den bemanningen vi til enhver tid har, og slik vi vurderer det per i dag har vi svært begrensede muligheter for å øke dette tilbudet for innsatte.

Anbefaling: *Froland fengsel bør innvilge mer tid til videobesøk for innsatte som har få eller ingen fysiske besøk.*

Jf. punkt ovenfor. Vi vurderer dette i hvert enkelt tilfelle, og prioriterer dette for innsatte som har et særlig tungt soningsopphold, som tilsier et særlig behov for besøk.

Besøktjeneste/visitortjeneste er et tiltak som kan tilbys innsatte som har få eller ingen fysisk besøk.

2.8.4 Glassvegg

Anbefaling: *Froland fengsel bør vurdere om glassvegg er nødvendig ved besøk av den innsattes nærmeste.*

Når glassvegg benyttes ovenfor innsatte, er dette etter at det er foretatt en risikovurdering, forholdsmessighetsvurdering, og avveining knyttet opp mot EMK, herunder rett til privat- og familieliv. Vi mener vi har en forsvarlig praksis knyttet til dette, og har nylig gjennomført kompetanseheving for å sikre gode vurderinger knyttet til disse vedtakene.

For innsatte der det foreligger berettiget mistanke om at besøk kan gi risiko for innsmugling eller voldelige hendelser, og der vi har begrenset med kapasitet til å gjennomføre besøk under påsyn fra ansatte (som vi i begrenset grad har mulighet til), kan bruk av glassvegg være et godt alternativ til å avslå besøk av sikkerhetsmessige og bemanningsmessige årsaker.

Vi vurderer at glassvegg ofte vil være mindre inngripende tiltak enn innvilgelse av kontrolltiltak som i praksis vil bety at besøk ikke vil bli gjennomført.

I hvert eneste vedtak vil det foreligge en konkret begrunnelse for behovet for glassvegg. Dersom innsatte og/eller pårørende mener at det foreligger mangler ved vår vurdering, kan de påklage vedtaket. Innsattes rettsikkerhet vil dermed være ivaretatt gjennom klageadgang.

Anbefaling: *Froland fengsel bør som utgangspunkt ikke bruke glassvegg i besøk med personer under 18 år.*

Froland avdeling leverer allerede på dette punkt og vil fortsette og levere på dette.

Vi sikrer at barnets beste vurdering blir foretatt i hvert eneste vedtak som berører barn, ved at fengslet innhenter informasjon om barnets behov og forutsetninger samt gir barn som er 7 år og eldre anledning til å uttale seg via omsorgsperson samt innhentet uttalelse rundt ev. bruk av kontrolltiltak, jf. vår utredningsplikt.

Fengslet bør være varsom ved bruk av kontrolltiltak ovenfor barn. Det følger av retningslinjene punkt 31.13.6 at bruk av glassvegg ved besøk av barn bare kan benyttes i ekstraordinære tilfeller. Det kommer frem av Sivilombudets uttalelse (SOM-2012-1794) at det er viktig at kriminalomsorgen strekker seg langt for å legge forholdene til rette for samvær mellom barn og foreldre som er innsatte i fengslet.

Dersom kontrolltiltak anses nødvendig, bør fengslet i samråd med pårørende, vurdere om det ut fra hensynet til barnet vil være den beste løsningen å nekte besøk fremfor å utsette barnet for kontrolltiltak som kan virke belastende og skremmende, se pkt. 31.13.6. Videre vises det til retningslinjene pkt. 31.13.3, hvor det fremkommer at dersom det er i tråd med hensynet til barnets beste skal kriminalomsorgen legge til rette for at barn kan komme på besøk, enten sammen med en pårørende, eller annen følgeperson.

Vi tolker dette dithen at vi har en undersøkelsesplikt om hvorvidt det finnes alternative løsninger for å kunne tilrettelegge for besøk, dersom det anses nødvendig med kontrolltiltak. Dette innebærer skjerpet krav til utredningen, slik vi forstår, herunder ved å innhente uttalelse fra omsorgsperson for å innhente opplysninger om barnets behov og forutsetninger, innhente barnets mening når det er aktuelt, og undersøke alle mulige alternativer ved å samarbeide med omsorgsperson for å komme frem til hvilken løsning anses som best, herunder besøksnekt eller kontrolltiltak, ev. at barnet kommer på besøk med annen følgeperson.

Fengslet vil i hvert enkelt tilfelle undersøke hvorvidt det foreligger et tilfelle der glassvegg kan være aktuelt ovenfor barn, sett hen til vår utredningsplikt og at vi bør strekke oss langt, jf. vår undersøkelsesplikt nevnt ovenfor. Imidlertid vil glassvegg aldri bli brukt ovenfor mindreårige uten først å foreta en grundig vurdering av aktuelle løsninger/alternativ og vurdering av hva som er barnets behov og forutsetninger samt vurdering av hva som er den beste løsningen for barnet, i samarbeid med barnets omsorgsperson.

2.8.6 Fremstillinger

Anbefaling: *Froland fengsel må sikre at bruken av håndjern praktiseres i tråd med straffegjennomføringsloven.*

Vi har en praksis for bruk av håndjern som er i tråd med retningslinjene i Straffegjennomføringsloven.

Bruk av hånd- og transportjern regnes ikke som enkeltvedtak etter forvaltningsloven, under henvisning til tiltakets art og begrensede varighet. Dette følger av retningslinjene til straffegjennomføringsloven § 38 pkt. 38.3.

Håndjern blir besluttet etter en individuell risikovurdering i en allerede aktuell/pågående situasjon eller kort tid før fremstilling eller overføring i forbindelse med den sikkerhetsmessige vurderingen knyttet til selve transporten/øvrige forhold rundt selve fremstillingen/overføringen. Det vil dermed ikke være særlig aktuelt med planlagt bruk av håndjern.

Anbefaling: Froland fengsel bør sikre tilstrekkelig kapasitet til å gjennomføre alle helse relaterte fremstillinger.

Dette er Agder fengsel Froland avdeling enige i. Vi strekker oss svært langt for å gjennomføre disse fremstillingene og det skal vi fortsette å gjøre i fremtiden.

Rolf Velle
Fengselsleder

Anne-Mette T. Jensen
Stedlig leder

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.